

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้
และแนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ
ให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

Development of a Reading Instructional Model Based on the Schema Theory and
Reciprocal Teaching Approach to Enhance Reading Ability
of Upper Secondary School Students

สุพรรณษา ศรประเสริฐ¹ และ ฤดีรัตน์ ชุสนะโชติ²

Supunsa Sornprasert¹ and Ruedeerath Chusanachoti²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน และเพื่อศึกษาผลการใช้แบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารวิทยา จำนวน 89 คน นักเรียนกลุ่มทดลอง จำนวน 48 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 41 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน และแบบบันทึกการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า แบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษให้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการสอน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นและเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม ขั้นแนะนำบทอ่านและวิธีการขั้นฝึกอ่านด้วยตนเอง ขั้นตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลป้อนกลับ และขั้นประเมินผลหลังการอ่านและประยุกต์ใช้ความรู้ ผลการใช้แบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ / แนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท / ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ

Article Info: Received 23 June, 2016; Received in revised form 19 April, 2019; Accepted 3 May, 2019

¹ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนสารวิทยา กรุงเทพมหานคร อีเมล: punsaza2523@gmail.com

Teacher in Foreign Language Department, Sarawittaya School, Bangkok Email: punsaza2523@gmail.com

² อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรการสอนฯ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: bimeduc@gmail.com

Lecturer in the Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University

Email: bimeduc@gmail.com

Abstract

The objectives of this study were to develop a reading Instructional model based on the Schema Theory and Reciprocal Teaching Approach to enhance the English reading ability of Secondary School Students and second, to study the usage results of an Instructional Model based on the Schema Theory and Reciprocal Teaching Approach. The purposive sample used in the experiment comprised 89 students who enrolled in grade 12 of Sarawittaya School, 48 students in the experiment group and 41 students in the control group. The research instruments consisted of a reading comprehension test, an observation of English reading behaviors and a learning log. The research findings revealed that firstly, a reading instructional model based on Schema Theory and Reciprocal Teaching Approach has 6 steps: stimulating engaging and activating schema, introducing a passage and reading strategies, self-reading comprehension, self-evaluating, sharing knowledge and reading strategies and giving feedback and evaluating after reading and applying knowledge and second, for the experiment group, the post-test scores for English reading ability were significantly higher than pre-test mean scores at a statistically significant level of .05.

KEYWORDS: SCHEMA THEORY / RECIPROCAL TEACHING APPROACH / ENGLISH READING ABILITY

บทนำ

สังคมการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นสังคมที่ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ตลอดเวลา เนื่องจากโลก มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษถือว่าสำคัญและเป็นประโยชน์ทางการศึกษาเพราะเป็นทักษะพื้นฐานสำหรับนักเรียนเพื่อค้นคว้าความรู้ และพัฒนาความคิด นักเรียนต้องอ่านหนังสือ วารสาร หรือตำราต่าง ๆ เรวดี หิรัญ (2540) และสุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2530) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการอ่านว่า ทักษะอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการศึกษาเพราะประเทศไทยได้รับเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาส่งผลให้นักเรียนมีโอกาสนิในการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น อีกทั้งทักษะอ่านเป็นวิธี

การเรียนรู้ที่มีความสำคัญเพราะนักเรียนได้ใช้ทั้งความคิด เพื่อพิจารณาเนื้อหาสาระ ความเป็นเหตุ และผลของเรื่องที่อ่านด้วยตนเองพัฒนาไปสู่การเรียนรู้ที่สูงขึ้น ช่วยเสริมสร้างความคิด และประสบการณ์เพื่อนำไปพัฒนาคุณภาพชีวิตและเป็นประโยชน์ในการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น จากความสำคัญและประโยชน์ของทักษะการอ่าน กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้กำหนด แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2556-2561) ให้มีการเพิ่มกิจกรรม การอ่าน (Extensive reading) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่จะนำไปสู่การเสริมสร้างประสบการณ์และเปิดโลกทัศน์ ผู้เรียนให้กว้างยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตามจากผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test หรือ O-NET) ที่จัดสอบโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษทั้งในระดับชาติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนปลายจัดอยู่ในระดับที่ควรปรับปรุง จากการศึกษาผลการสอบย้อนหลังโอเน็ตตั้งแต่ ปีการศึกษา 2556-2557 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษได้เท่ากับร้อยละ 25.35 และ 23.44 ตามลำดับ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาโครงสร้างของข้อสอบโอเน็ตวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า รูปแบบของข้อสอบเป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก 1 คำตอบ จำนวน 80 ข้อ ซึ่งข้อสอบจำนวน 16 ข้อ เป็นข้อสอบที่สอดคล้องกับ สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร มาตรฐานตัวชี้วัด 1.1 เข้าใจ และตีความเรื่องที่ฟัง และอ่านจากสื่อประเภท ต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) จากสัดส่วนทั้งหมดของข้อสอบโอเน็ตร้อยละ 20 เป็นข้อสอบวัดและประเมินความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ทั้งนี้จากการศึกษาผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ขั้นพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสารวิทยา ย้อนหลัง 3 ปีตั้งแต่ปี 2555-2557 พบว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาอังกฤษมีค่าเท่ากับ 30.27 33.40 และ 33.64 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าค่าเฉลี่ยนั้นต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าทักษะการอ่านเป็นทักษะหนึ่ง ที่สำคัญสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ควรได้รับการพัฒนาให้สามารถอ่านได้ อย่างมีประสิทธิภาพเพราะนักเรียนสามารถใช้เป็นทักษะพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ เพิ่มพูนสติปัญญา ประสบการณ์ ความรู้ และพัฒนาความคิด

ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจด้านความหมายคำศัพท์อย่างจำกัด มีโอกาสในการลงมือปฏิบัติ ฟังฝน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่านไม่เพียงพอ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน และระหว่างนักเรียนกับครูน้อย (Collins & Cheek, 1993; Harris & Smith, 1986; Karlin, 1971; Painter, 1967) นอกจากนี้ นักเรียนไม่สามารถดึงความรู้ หรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่มาเชื่อมโยงเข้ากับเนื้อเรื่องที่กำลังอ่านได้ (Palincsar & Brown, 1984) รวมทั้งขาดโอกาสในการฝึกฝนการคิดและแก้ปัญหาระหว่างอ่าน วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2535) และ สุภัทรา อักษรานุเคราะห์ (2532) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าการเรียนการสอนอ่านเน้นครูเป็นศูนย์กลางและมุ่งเน้นความรู้ด้านภาษาศาสตร์ส่งผลให้นักเรียนขาดการฝึกฝนการเดาความหมายคำศัพท์ การใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการอ่าน รวมทั้งปฏิสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง และปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและเพื่อนทำให้นักเรียนไม่สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนอ่านภาษาอังกฤษในฐานะเป็นภาษาต่างประเทศ Eskey (1979) กล่าวว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษนั้นเป็นกระบวนการทางปัญญาที่นักเรียนจำเป็นต้องใช้ ทั้งกระบวนการคิด ความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านเพื่อตีความหมาย คาดเดาเหตุการณ์ จับใจความสำคัญ และสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องที่ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดมายังผู้อ่าน เมื่อสายตาของผู้อ่านรับข้อมูลที่ได้จากการอ่านสมองทำหน้าที่ตีความหมายของข้อความที่อ่าน ผู้อ่านจะใช้พื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมที่สะสมไว้ เช่น ความรู้ และเข้าใจทางภาษา ความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ และโครงสร้างไวยากรณ์ รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของเนื้อเรื่องที่อ่าน และเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องเพื่อตีความข้อมูลที่อ่าน หากนักเรียนมีความรู้และประสบการณ์เดิมที่สัมพันธ์กับ เนื้อเรื่องที่อ่านจะช่วยให้เด็กเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้ดีขึ้น (Rumelhart, 1981) ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ นักเรียนควรได้รับการกระตุ้นพื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมเพื่อนำความรู้มาเชื่อมโยงเข้ากับเนื้อเรื่องที่กำลังอ่านจะช่วยให้สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน

การจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนนั้นควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการคิดเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้

และเข้าใจ มองเห็นกระบวนการสร้างความเข้าใจในการอ่าน เลือกใช้กลวิธีการอ่านต่าง ๆ เชื่อมโยงความสัมพันธ์พื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมเพื่อขยายความรู้ใหม่และสร้างความเข้าใจในการอ่าน นอกจากนี้การจัดการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษควรเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดและบทบาท เพื่อค้นหาคำตอบด้วยตนเอง สิ่งเหล่านี้จะช่วยในการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหลักการและแนวคิดทฤษฎีการเรียนการสอนที่จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนพบว่า ทฤษฎีและแนวคิดการเรียนการสอนที่ให้ความสำคัญกับการใช้พื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมเพื่อการเรียนรู้สิ่งใหม่และวิธีการสอนที่มุ่งเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ทฤษฎีโครงสร้างความรู้ (Schema theory) และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal teaching approach) มีความเหมาะสมในการนำมาพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน

ทฤษฎีโครงสร้างความรู้มีหลักการสำคัญว่า ความรู้และประสบการณ์เดิมส่งผลต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ การสอนอ่านตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้นี้จะส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบทอ่าน ใช้กระบวนการคิดเพราะระหว่างอ่านนักเรียนจะนำความรู้ และประสบการณ์เดิม เช่น ความรู้ทั่วไปด้านเนื้อหา ภาษา ประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลใหม่กับสิ่งที่มีอยู่ช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง สิ่งนี้ส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดีขึ้น Ruddell and Ruddell (1995) และ Rumelhart (1981) กล่าวว่า ความรู้และประสบการณ์เดิมที่บุคคลได้ จากสภาพแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้นล้วนเป็นประโยชน์ในการคาดเดาเหตุการณ์ ตีความ ปรับข้อมูลใหม่ให้เข้ากับข้อมูลเดิม อาจกล่าวได้ว่านักเรียนสามารถดึงข้อมูลที่มีอยู่ออกมาช่วยในการคาดคะเนและตีความข้อมูลใหม่ สิ่งนี้จะช่วยให้เกิดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้เร็วยิ่งขึ้น Carrell (1989) กล่าวว่านักเรียนแต่ละคนมีพื้นความรู้ และประสบการณ์เดิมแตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอน ควรจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และกลวิธีการเรียนรู้ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal

teaching) ที่คิดค้นโดยพาลินซาร์และบราวน์ (Palincsar & Brown, 1984) เป็นวิธีการสอนอ่านแบบปฏิสัมพันธ์ที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิด แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์โดยครูแสดงแบบอย่างการคิดดัง (Thinking aloud) เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน ในขณะเดียวกันครูใช้กลวิธีการเสริมต่อการเรียนรู้ (Scaffolding) เพื่อเพิ่มศักยภาพและความสามารถ ช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้ด้วยตนเอง และกระตุ้นให้นักเรียนใช้กระบวนการคิด ดังผลการวิจัยของ Palincsar and Brown (1984) พบว่านักเรียน มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นหลังจากได้รับการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทด้วยการสาธิตรูปแบบการปฏิสัมพันธ์กับเนื้อเรื่องเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่องให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโดยนักเรียนมีทักษะการสรุปใจความ และการตั้งคำถามเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยของ พนน้อย รอดชู (2553) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทและเทคนิคการเสริมศักยภาพ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักเรียนกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อทำความเข้าใจหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ดังนั้นผู้วิจัยจะจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้หลักการสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริม

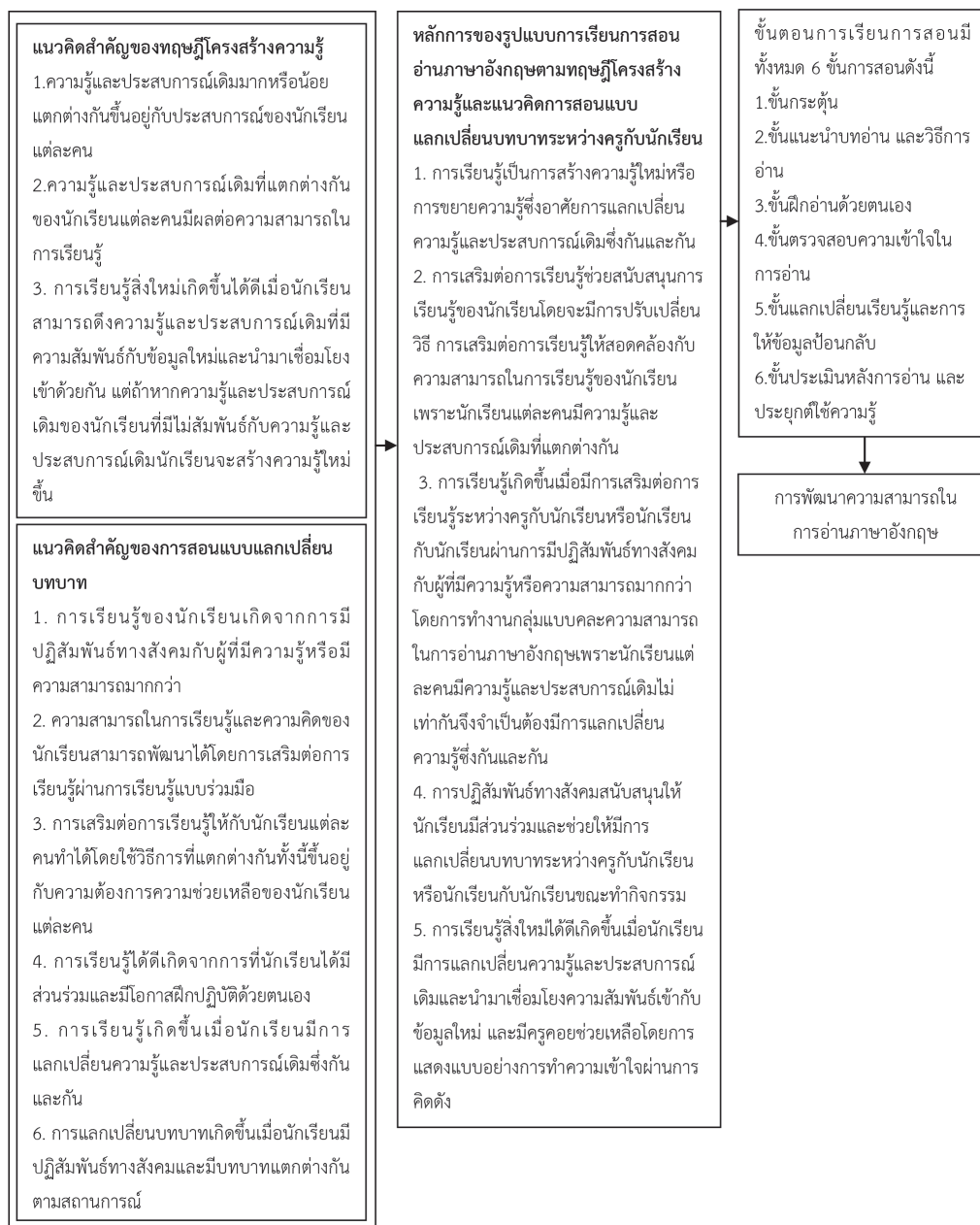
ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

วิธีการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และ แนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถใน การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าและการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน อ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิด การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท ระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ผู้วิจัยศึกษา ค้นคว้า และสังเคราะห์หลักการของทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิด สำคัญของการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน บูรณาการหลักการสำคัญ ดังกล่าวและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนประกอบด้วย 6 ขั้นตอน การสอน ได้แก่ ขั้นกระตุ้นและเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม ขั้นแนะนำบทอ่านและ วิธีการอ่าน ขั้นฝึกอ่านด้วยตนเอง ขั้นตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ข้อมูลป้อนกลับ และขั้นประเมินหลังการอ่านและประยุกต์ใช้ความรู้ ดังภาพ 1

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวทางการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายซึ่งเป็นนักเรียนแผนการเรียน คณิต-อังกฤษ ซึ่งเรียนรายวิชา English varieties 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 89 คน ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนกลุ่มทดลองจำนวน 48 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม จำนวน 41 คน

3. เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบบันทึกการเรียนรู้ มีการดำเนินการ ดังนี้

3.1 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษประกอบด้วย แบบทดสอบเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ที่ได้รับตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านภาษา

3.2 แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านภาษาอังกฤษ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากการสังเคราะห์พฤติกรรมที่แสดงออกให้เห็นถึงพฤติกรรมในการอ่านที่สอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีและแนวคิดสำคัญของรูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่พัฒนาประเด็นหลักในการสังเกตมีประกอบด้วย การใช้ความรู้และประสบการณ์เดิม การเสริมต่อการเรียนรู้หรือการให้ความช่วยเหลือ การแลกเปลี่ยนความรู้และบทบาทระหว่างนักเรียนกับนักเรียนและระหว่างนักเรียนกับครู และการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนและครู

3.3 แบบบันทึกการเรียนรู้ (Learning log) มีขอบข่ายประเด็นในการบันทึกการเรียนรู้ ดังนี้ การสรุปความรู้ที่ได้เรียนรู้จากการอ่าน ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะอ่าน และวิธีการแก้ไขปัญหาหรือกลวิธีการอ่านที่ใช้ขณะอ่านเนื้อเรื่อง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 16 สัปดาห์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

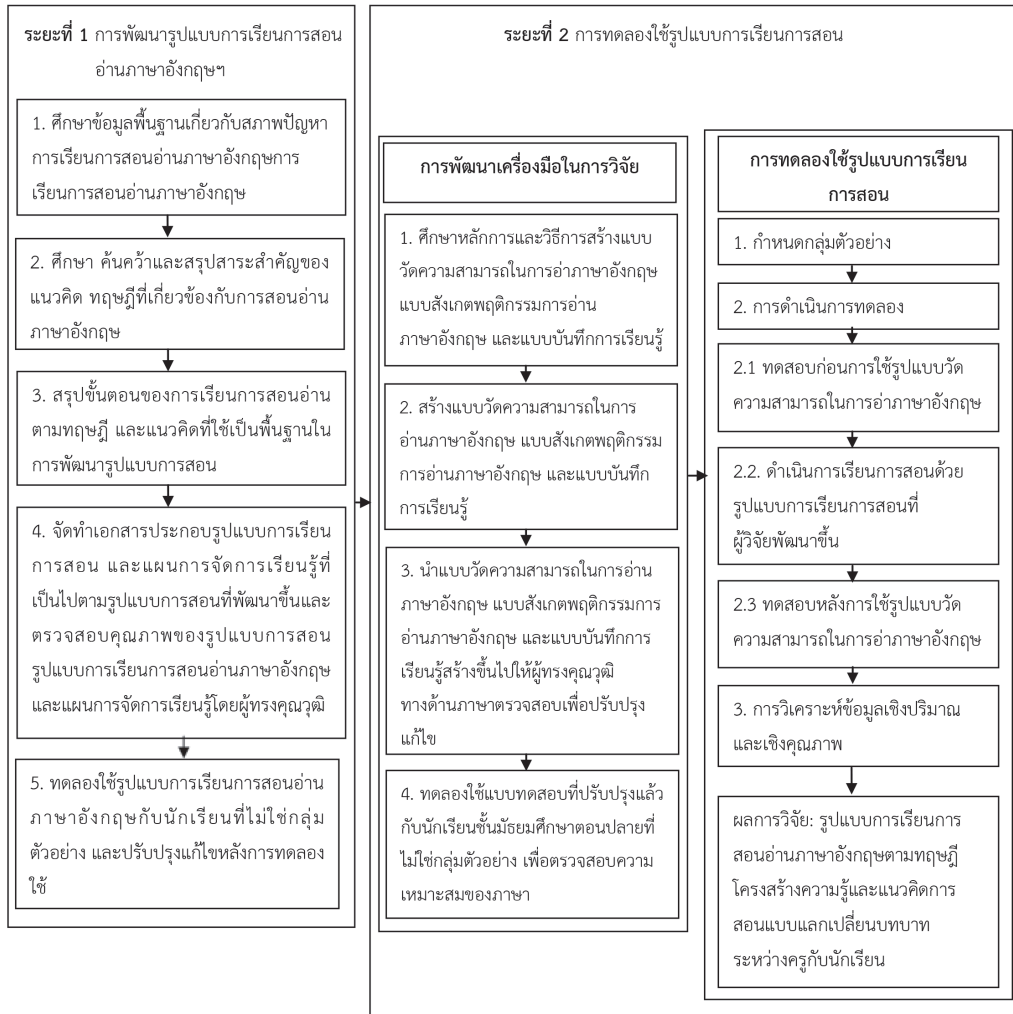
4.1 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนเรียน

4.2 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มทดลองเป็นกลุ่มแบบอิสระความสามารถในการอ่าน

ภาษาอังกฤษ กลุ่มละ 5-6 คน

4.3 ผู้วิจัยทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นเป็นระยะเวลา 16 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยจะสังเกตพฤติกรรมระหว่างอ่านของนักเรียน และบันทึกแบบสังเกตพฤติกรรม และนักเรียนกลุ่มทดลองบันทึกการเรียนรู้หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

4.4 นักเรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน และวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนก่อน และหลังการทดลองด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนผลข้อมูลของแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน และแบบบันทึกการเรียนรู้ของกลุ่มทดลองนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

แผนภาพ 2 กรอบการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบแผนการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวคิด การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มุ่งเน้นให้นักเรียนร่วมกัน ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม แลกเปลี่ยนความรู้ เช่น ความรู้ด้านความหมายคำศัพท์ ประสบการณ์ต่าง ๆ ระหว่างนักเรียน และเชื่อมโยงข้อมูลพื้นความรู้เดิมที่สัมพันธ์กับเนื้อหา โดยมีขั้นตอนของรูปแบบ การเรียนการสอนที่พัฒนาจากหลักการของทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบ แลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนประกอบด้วย 6 ขั้นตอนการสอน ดังนี้

1) ขั้นกระตุ้น และเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม (Stimulating engaging and activating schema) เพื่อตรวจสอบความรู้ของนักเรียน และสร้างความสนใจของ นักเรียนต่อเนื้อเรื่อง บทบาทของครู คือ การถามกระตุ้นให้นักเรียนตรวจสอบความรู้และ ประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง บทบาทของนักเรียน คือ การสนทนากับเพื่อนนักเรียน และครูเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บอกสิ่งที่สังเกตได้จากชื่อเรื่องหรือรูปภาพ ตรวจสอบคำศัพท์ใหม่

2) ขั้นแนะนำบทอ่านและวิธีการอ่าน (Introducing a passage and reading strategies) เพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้กลวิธีการอ่านเพื่อส่งเสริมการทำความเข้าใจในการอ่าน บทบาทของครู คือ การสาธิตการใช้กลวิธีในการอ่านโดยใช้เทคนิคการแสดงแบบอย่างการคิดดัง (Think aloud) ถามกระตุ้นให้นักเรียนกำหนดวัตถุประสงค์การอ่าน และให้ความช่วยเหลือ นักเรียน บทบาทของนักเรียน คือ การสังเกตการณ์ และมีส่วนร่วมในการฝึกฝนการใช้กลวิธี พร้อมกับครู และเพื่อนนักเรียนแสดงบทบาทเป็นผู้นำในการอ่าน

3) ขั้นฝึกอ่านด้วยตนเอง (Self-reading comprehension) เพื่อให้นักเรียน เชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่อง และเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่ได้ เรียนรู้ เพื่อช่วยสร้างความเข้าใจ บทบาทของครู คือ การสังเกตการณ์และให้ความช่วยเหลือ นักเรียนระหว่างการอ่าน บทบาทของนักเรียน คือ การสรุปใจความสำคัญของเนื้อเรื่องแต่ละ

ย่อหน้า มีส่วนร่วมกับเนื้อเรื่อง ระหว่างการอ่าน และแลกเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้นำการอ่าน

4) ขั้นตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน (Self-evaluating) เพื่อตรวจสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง บทบาทของครู การซักถามให้นักเรียนเล่าเรื่อง บอกรายละเอียดทดสอบความเข้าใจในการอ่าน สังเกตและประเมินนักเรียน เป็นต้น บทบาทของนักเรียน คือ ประเมินความเข้าใจของตนเอง ค้นหาสาเหตุที่ไม่เข้าใจในการอ่าน ตอบข้อซักถาม บอกรายละเอียด เป็นต้น

5) ขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการให้ข้อมูลป้อนกลับ (Sharing knowledge and reading strategies and giving feedback) เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้จากการอ่านเนื้อเรื่อง ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะอ่าน และการใช้กลวิธีการอ่านกับเพื่อนผ่านการทำงานเป็นกลุ่ม บทบาทของครู คือ การเปิดโอกาสให้นักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นภายในกลุ่ม และให้ข้อมูลย้อนกลับ บทบาทนักเรียน คือ การร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อเรื่องรวมทั้งวิเคราะห์เนื้อเรื่อง

6) ขั้นประเมินหลังการอ่าน และประยุกต์ใช้ความรู้ (Evaluating and applying knowledge) เพื่อประเมินตนเองว่าควรจะปรับปรุงอย่างไรทำให้นักเรียนได้รู้แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเอง เพื่อเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ทางภาษา และนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน บทบาทของครู คือ การร่วมกับนักเรียนประเมินผลงาน และเปิดโอกาสให้นักเรียนบอกแนวทางการแก้ไขปรับปรุง บทบาทของนักเรียน คือ การสรุปและผลงานตนเอง และร่วมกันหาข้อบกพร่อง และหาวิธีแก้ไขของตนเอง

2. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่าหลังเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเท่ากับ 20.42 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ

6.60 และกลุ่มควบคุมค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเท่ากับ 16.22 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.65 เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t=2.97$) สรุปได้ว่ากลุ่มทดลองมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มควบคุม ดังตาราง 1

ตาราง 1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	n	คะแนนสูงสุด	คะแนนต่ำสุด	$\bar{x}$	SD	t	df	Sig.
กลุ่มทดลอง	48	36.00	7.00	20.42	6.60	2.97	87	.004
กลุ่มควบคุม	41	32.00	4.00	16.22	6.65			

* $p < .05$

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียนมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากผู้วิจัยศึกษาหลักการสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทได้หลักการ 5 หลักการ นำมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ของรูปแบบการเรียนการสอน สังเคราะห์แนวทาง การจัดการเรียนการสอน และกำหนดขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนประกอบด้วย 6 ขั้นตอนซึ่งเป็นขั้นตอนที่ส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้ และประสบการณ์เดิมมาเชื่อมโยงในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ได้แก่ ขั้นกระตุ้น และเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม เมื่อนักเรียนรู้ว่าตนเองมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน

นักเรียนจะเชื่อมโยงความสัมพันธ์เข้ากับข้อมูลใหม่ นักเรียนจะพัฒนากลวิธีการอ่าน และกระบวนการคิดเพื่อทำความเข้าใจในการอ่านจะเกิดขึ้นในขั้นแนะนำทอ่านและกลวิธีการอ่าน ส่วนขั้นฝึกอ่านด้วยตนเองเป็นหัวใจสำคัญของการอ่าน นักเรียนมีโอกาสทำความเข้าใจเนื้อเรื่องด้วยตนเองโดยเชื่อมโยงความรู้ และประสบการณ์เดิม เลือกใช้กลวิธีการอ่าน และกระบวนการคิดเพื่อหาคำตอบ แลกเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ ขั้นการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านของตนเอง นักเรียนได้ตรวจสอบความเข้าใจในการอ่าน และขั้นแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนนักเรียน ในขั้นนี้ นักเรียนได้รับคำแนะนำจากเพื่อน และครูซึ่งช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ และขั้นสุดท้ายนักเรียนได้ดำเนินการพิจารณาไตร่ตรองกระบวนการอ่านของตนเองทำให้นักเรียนได้พัฒนาทั้งกระบวนการคิด และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษโดยประเมินกลวิธีต่าง ๆ ที่นักเรียนได้ดำเนินการในขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น

2. ผลของการใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า

2.1 นักเรียนกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียน

กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนฯ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษสูงขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเรียนการสอนมีหลักการและขั้นตอนของการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้นักเรียน ใช้ความรู้ และประสบการณ์เดิมช่วยในการสร้างความเข้าใจ มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ที่จำเป็นในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาโดยการสังเกตพฤติกรรม และการสนทนาของนักเรียนระหว่างการอ่าน พบว่า หลังจากที่นักเรียนได้รับการกระตุ้นความรู้ และประสบการณ์เดิมอย่างต่อเนื่องส่งผลให้นักเรียนสามารถนำความรู้เดิมทั้งด้านภาษาและรูปแบบ นำมาเชื่อมโยง คาดการณ์เนื้อเรื่องได้ดีขึ้น ดังที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ความรู้ และประสบการณ์เดิมในบันทึกการเรียนรู้ว่า

“...ข้าพเจ้าอ่านได้เข้าใจเร็วขึ้น เพราะนำความรู้เดิมมาใช้ในการอ่าน เนื้อเรื่องเป็นเรื่องใกล้ตัว...”

(นักเรียนคนที่ 12)

“...จากการอ่านเนื้อเรื่องทำให้มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์เพิ่มมากขึ้น และสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของคำศัพท์ไปสู่การพูดเล่าเรื่องได้...”

(นักเรียนคนที่ 7)

ขั้นแนะนำทอ่านและกลวิธีการอ่านเป็นขั้นตอนที่ครูสาธิตกระบวนการทำความเข้าใจในการอ่านเป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจกระบวนการทำความเข้าใจการอ่านโดยการเรียนรู้กลวิธีการอ่านโดยการคิดดัง (Think aloud) จากครู และเพื่อนสอดคล้องกับแนวคิดของ Casanave (1988) ได้กล่าวไว้ว่าวิธีการสาธิต โดยการคิดดังช่วยให้นักเรียนโดยเฉพาะนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษน้อยให้ความสนใจกับกระบวนการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่านมากยิ่งขึ้น และเข้าใจวิธีการใช้กลวิธีการอ่านเมื่อเกิดปัญหา ในขั้นฝึกอ่านด้วยตนเองนั้นนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการอ่านด้วยตนเองโดยการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์เดิม ใช้กระบวนการคิดเพื่อหาคำตอบ แลกเปลี่ยนบทบาทในการเรียนรู้ ฝึกใช้กลวิธีการอ่าน รวมทั้งวิเคราะห์ อภิปราย ตรวจสอบปัญหา และคิดหาแนวทางการแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการอ่าน ดังที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นไว้ในบันทึกการเรียนรู้ว่า

“...ข้าพเจ้าเรียนรู้จากการอ่านเนื้อเรื่องภายในกลุ่มขณะที่ร่วมกันทำความเข้าใจ และไม่เข้าใจความหมายคำศัพท์ เพื่อนแนะนำการเดาความหมายคำศัพท์จากการสังเกต ประโยคมาก่อนหน้าหรือประโยคที่อยู่ใกล้เคียง...”

(นักเรียนคนที่ 13)

รูปแบบการเรียนการสอนนี้มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่มช่วยให้นักเรียนแต่ละคนมีบทบาท มีส่วนร่วมในกิจกรรม มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ช่วยสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการอ่าน พบว่า ระยะแรกของการทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอน นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเพื่อนนักเรียน และมีการโต้ตอบกับผู้วิจัยไม่มากเท่าที่ควร เพราะนักเรียนมีความรู้สึกไม่มั่นใจ ซึ่งตามแนวคิดของรูปแบบการเรียนการสอน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู โดยแบ่งนักเรียน

เป็นกลุ่มแบบคละความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษช่วยให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ และช่วยเหลือกันระหว่างการอ่าน เป็นบรรยากาศการเรียนรู้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน สอดคล้องกับแนวความคิดของ Rumelhart (1981) ที่กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านกับเรื่องที่อ่าน และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพต้องอาศัยการเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งที่อ่านกับโครงสร้างความรู้เดิมของผู้อ่าน ดังนั้นการที่นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนช่วยส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนที่มีความรู้และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างได้แลกเปลี่ยนความรู้ และความคิดระหว่างกันมากขึ้น รวมทั้งช่วยให้นักเรียนได้มีการแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างการอ่านมากขึ้นทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Fournier and Graves (2002) ที่พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้กลวิธีการอ่าน การเสริมต่อการเรียนรู้ประสบการณ์การอ่านมีความเข้าใจในการอ่านเรื่องสั้นสูงขึ้น อีกทั้งผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนบทบาทกับเพื่อนในกลุ่มตามวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือทำให้นักเรียนที่มีความสามารถปานกลางและอ่อนสามารถทำความเข้าใจได้ทันกับนักเรียนที่มีความสามารถสูง กล่าวได้ว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้น เพราะการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน เป็นการเรียนรู้และการพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่เกิดในบริบทของการเรียนรู้ที่มีตัวแบบและการช่วยเหลือจากคนที่มีความสามารถมากกว่า สิ่งนี้ช่วยส่งเสริมให้ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษดีขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการตรวจสอบความเข้าใจในการอ่านโดยการพูดเล่าเรื่องหรือสรุปใจความสำคัญเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ส่งผลให้นักเรียนได้เรียบเรียงความคิด และความเข้าใจของตนเอง ทำให้นักเรียนได้ประเมินตนเองเป็นระยะ ๆ ตั้งแต่ขั้นตอนแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการให้ข้อมูลย้อนกลับ โดยสรุปความรู้ที่ได้จากการอ่านเรื่องเป็นกลุ่มย่อยหรือร่วมกันทั้งชั้น และอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นขณะอ่านและวิธีการแก้ไข เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และขึ้นประเมินหลังการอ่านและประยุกต์ใช้ความรู้ ซึ่งขั้นตอนนี้ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษครั้งต่อไป เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้แนวทางพัฒนาความสามารถ และประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านบทอ่านสู่สถานการณ์จริงในชีวิตประจำวัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับครู

1. เนื่องจากรูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิดการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นโดยการนำหลักการสำคัญของทฤษฎีโครงสร้างความรู้ที่เชื่อว่าความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ได้ดีขึ้น หากนักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมเข้ากับสิ่งใหม่ ดังนั้นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมก่อนการเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลายที่กระตุ้นให้นักเรียนนำความรู้หรือประสบการณ์เดิมมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานในการเรียน

2. การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนครูจัดกิจกรรมโดยใช้คำถาม เพื่อส่งเสริมกระบวนการคิดของนักเรียนเชื่อมโยงความรู้หรือประสบการณ์เดิมของนักเรียนใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการเรียนรู้สิ่งใหม่และจัดกิจกรรม สิ่งแวดล้อม และบรรยากาศที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และเสริมแรงให้นักเรียนได้แสดงออกด้านความคิดอย่างสร้างสรรค์และครูควรปรับบทบาทของตนเองเป็นผู้อำนวยความสะดวกและช่วยเหลือนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. การทดลองใช้รูปแบบการเรียนการสอนอ่านภาษาอังกฤษตามทฤษฎีโครงสร้างความรู้และแนวคิด การสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาท เป็นการทดลองโดยใช้ระยะเวลา 1 ภาคเรียน ดังนั้นเพื่อยืนยันคุณภาพ ของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเห็นว่าควรที่จะเพิ่มระยะเวลาในการทดลองใช้รูปแบบการเรียน การสอนต่อเนื่องกันตลอดปีการศึกษาซึ่งน่าจะช่วยให้มองเห็นพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านของนักเรียนได้มากยิ่งขึ้น

2. เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเห็นควรว่าน่าจะมีการทำวิจัยในการพัฒนาความสามารถด้านการฟัง เนื่องจากการอ่าน และการฟังเป็นทักษะในการรับสาร (Receptive skill) เช่นเดียวกันเพื่อศึกษาดูว่าโครงสร้างความรู้เดิม

ทั้ง 3 ประเภท ได้แก่ โครงสร้างความรู้เดิมด้านภาษา เช่น ความรู้เกี่ยวกับการออกเสียง ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ และความรู้เกี่ยวกับความหมายของคำศัพท์ โครงสร้างความรู้เดิมทั่วไปด้านเนื้อหา เช่น ความคุ้นเคยเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง หรือความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม และโครงสร้างความรู้เดิมด้านรูปแบบ เช่น รูปแบบการเขียนแบบบรรยาย พรรณนา อธิบาย หรือโต้แย้ง ลักษณะการเขียน เป็นต้น โครงสร้างความรู้เดิมประเภทใดที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียน

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

พนาน้อย รอดชู. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนอ่านตามแนวคิดการสอนแบบ แลกเปลี่ยนบทบาทและเทคนิคการเสริมศักยภาพเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

เรวดี หิรัญ. (2540). *สอนอย่างไรเด็กจึงจะอ่านภาษาอังกฤษให้เข้าใจ*. ใน สมิตรา อังวัฒนกุล (บ.ก.), *แนวคิดและเทคนิควิธีการสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 4, น. 149-161). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2535). *การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรงกับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2530). *การสอนทักษะภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา มัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุภัทรา อักษรานุเคราะห์. (2532). *การสอนทักษะทางภาษาและวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Carrell, L. (1989). Metacognitive awareness and second language reading. *The Modern Language Journal*, 30(3), 20-27.

Casanave, C. P. (1988). Comprehension monitoring in ESL reading: A neglected essential. *TESOL QUARTERLY*, 22(2), 283-302.

Collins, D. M., & Cheek, H. E. (1993). *Diagnostic-prescriptive reading instruction* (4th ed.). Madison, WI: WCB Brown & Benchmark.

Eskey, D. E. (1979). A model program for teaching advanced reading to students of English as a foreign language. *Learning Language*, 23, 169-184.

Fournier, N. E., & Graves, M. F. (2002). Scaffolding adolescents' comprehension of short stories. *Journal of Adolescents and Adult Literacy*, 48(1), 30-39.

Harris, A. L., & Smith, B. C. (1986). *Reading instruction diagnostic teaching-in the classroom* (4th ed.). New York: Richard C. Owen.

Karlin, R. (1971). *Teaching elementary reading: Principles and strategies*. New York: Harcourt Brace Jovanovich.

Palincsar, A., & Brown, L. (1984). Reciprocal teaching of comprehension-fostering and comprehension-monitoring activities. *Cognition and Instruction*, (2) 117-175.

Painter, W. H. (1967). Critical reading in the primary grades. In D. K. William (Ed.), *Reading instruction: Dimensions and issues* (pp. 161-165). Boston: Houghton Mifflin.

Ruddell, R. B., & Ruddell, M. R. (1995). *Teaching children to read and write: Becoming an influential teacher*. Massachusetts: Allyn & Bacon.

Rumelhart, D. E. (1981). Schema: The building block of cognition, *comprehension and reading research reviews*. New York: International Reading Association.